

ምዕራፍ ስምስተ

የሀገር ፍቅር

የምዕራፍ ዓላማዎች፣ ይህንን ምዕራፍ ተምረህ/ ተምረሽ

ስታጠናቅቅ/ ስታጠናቅቂ፤

- የሀገር ፍቅር ማለት ምን ማለት እንደሆነ ትረዳለህ/ ትረዷለሽ፤
- በዜግነትና በሀገር ፍቅር መካከል ያለውን ግንኙነት ታውቃለህ/ ታውቂለሽ፤
- የሀገር ፍቅር ስሜትን የሚገዳ አፍራሽ ተግባራትን ትሰደለህ/ ትሰደሽ።

5.1 የሀገር ፍቅር

5.1.1 የሀገር ፍቅር ምንነት

ሥዕል 5.1 የልማት አርበኞች

- ሥዕል ስለ ሀገር ፍቅር ምንነት የሚያስተላልፈውን መልዕክት ግለጹ።
 - በአካባቢያችሁ ከሚነገሩ ምሳሌዎች፣ አባባሎች፣ አጫጭር ሕዝባዊ ግጥሞች፣ ዘፈኖችና መዝሙሮች መካከል ስለ ሀገር ፍቅር የምታውቁትን ለክፍል ጓደኞቻችሁ አካፍሏቸው።
- ለምሳሌ፣ በፍቅር ሀገር ይሠራል፣
በዕውቀት ሕዝብ ይከብራል፣
በጥበብ ሕዝብ ይከራል።
(ሕዝባዊ ግጥም)

የሀገር ፍቅር ማለት የራስን ሀገር ከልብ መውደድ ማለት ነው። የአንድ ቤተሰብ አባላት የተለያዩ መልክና ባህሪ ያላቸው ቢሆንም የቤተሰቡ አባላት ተግባራት ተፈቃቅረው፣ ተቻችለውና ተዋደው ይኖራሉ። የቤተሰቡ አባላት በዚያ ቤት ውስጥ እኩል መብትና ግዴታ እንዳላቸውም ይገነዘባሉ። በተመሳሳይ ሁኔታ ልዩ ልዩ ባህሪ፣ ቋንቋ፣ ሃይማኖትና ልማድ ያላቸው የሀገራችን ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦችም እንዲሁ በጋራ በሀገራቸው ውስጥ እኩል የመኖር መብት እንዳላቸው ሕገ መንግሥታችን አረጋግጦላቸዋል። በዚህም ምክንያት ለሀገራቸው የሚኖራቸው ፍቅር ከፍ ያለ ይሆናል።

ዓለም አቀፍ ዕውቅና ያለው የሀገራችን የግዛት ክልል ለብሔሮች፣ ለብሔረሰቦችና ለሕዝቦች እንደ አንድ ቤተሰብ መኖሪያነት በእኩልነት ያገለግላል። በዚህም ምክንያት ዜጎች ሁሉ በሀገራቸው ውስጥ በፍቅር ተቻችለውና ተከባብረው እየኖሩ ነው።

መልመጃ 1

የሚከተሉትን ጥያቄዎች በክፍል ውስጥ ተወያይባቸው።

- ?** 1. አንድ ሰው ሀገሩን ደወዳል ሲባል ምን ማለት ነው?
- 2. ሀገራችንን የምንወደውስ ስምንድን ነው?

5.1.2 የሀገር ፍቅር መገለጫ ባህሪያት

ሥዕል 5.2 ከሀገር ፍቅር መለማመጃ መደረጎች አንዱ

• ከሥዕሉ ምን ትገነዘባላችሁ?

አባባ ጉተማና የእነዶሜ ሰፈር ልጆች፤

የአባባ ጉተማ ሰፈር አፍንጮ በር ነው። አፍንጮ በር በአዲስ አበባ ከተማ ስድስት ኪሎ አካባቢ የሚገኝ ሰፈር ነው። የአፍንጮ በር ልጆች አባባ ጉተማን በጣም ስለሚወዷቸው የሚጠሯቸው አባባ እያሉ ነው።

በ1928 ዓ.ም. ኢጣሊያ ኢትዮጵያን በግፍ ስትወር አባባም ከኢትዮጵያ ጦር ጋር ዘማች ነበሩ። አባባ ከወራሪው የኢጣሊያ ጦር ጋር ሲፋለሙ አንድ እግራቸውን ያጡ የሀገር ባለውለታ አርበኛ ናቸው።

አባባ የዶሜ ቅድመ አያት ናቸው። ዶሜ የአስራ አራት ዓመት ልጅ ሲሆን ለአባባ ልዩ ፍቅር አለው። የዶሜ ጓደኞች፣ ህሉፍ፣ ዘምዘም፣ ታንቱ፣ ሚደቅሳና ንዕህት ይባላሉ። ዶሜና ጓደኞቹ ከአባባ ጋር መጫወት ስለሚወዱ ከትምህርት ቤት መልስ ሁልጊዜም የሚከተለውን የመሰለ ውይይት ያደርጋሉ።

ዘምዘም: አባባ ይህ እግርዎ ምን ሆኖ ነው የታመመው?

አባባ: ልጄ ዘምዘም እግራ መታመም ሳይሆን የተቆረጠው ለሀገራ ነጻነት ከወራሪው የኢጣሊያን ጦር ጋር ስፋለም ነው።

ዘምዘም: አባባ ሀገርዎን በጣም ይወዳሉ ማለት ነው?

አባባ: ከሀገር የሚበልጥ ምን የሚወደድ ነገር ይኖራል?

ታንቱ: አባባ እኛስ ሀገራችንን መውደዳችንን እንዴት እንገልጻለን?

አባባ: ጎሽ የእኔ ጎበዝ! ታንቱ ጥሩ ጥያቄ ጠይቆኛል። ሀገርን መውደድ የሚጀምረው ከቤተሰብና ከአካባቢ ነው። ወላጅን ማክበር፣ ጎረቤቶች ጥሩ ባህሪ ማሳየት፣ አቅም በፈቀደ መጠን አካባቢን በንጽህና መያዝ፤

ለትምህርት ቅድሚያ መስጠት፣ የግልና የጋራ መገልገያ መሳሪያዎችን በጥንቃቄ መያዝ የሀገር ፍቅር መገለጫዎች ናቸው።

ሚደቅሳ፣ አባቤ እኔ እንደርስዎ ወታደር ብሆን ጥሩ አይደለም?

አባቤ፣ በጣም ጥሩ ሃሳብ ነው። ግን እኮ ሚደቅሳ ሀገር የምትጠበቀው በጦር ሜዳ ብቻ አይደለም። ለምሳሌ በዚህ በሰፊራችን የሕዝቡን ሰላም የሚያውኩትን ልጆች መምከር፣ ሀገርንና ሕዝብን ሊጎዱ ከሚችሉ መጥፎ ባህርያት መጠበቅ፣ ራስን ለታላላቆች ምሳሌ አድርጎ ማቅረብ ሀገርን ከመጠበቅ እኩል ይቆጠራል።

ንጽሕት፣ አባቤ የሀገር ጠላት ሲመጣስ ምን ማድረግ አለብን?

አባቤ፣ ንጽሕት የእኔ ቆንጆ የሀገር ጠላት ወራሪ ጦር ብቻ አይደለም። ወራሪ ጠላት ሲመጣ ሕዝቡ ተረባርቦ ይመክታል። ትልቁ የሀገር ጠላት ርሃብና ድህነት ነው። ዛሬ ከፊታችን የተጋረጠው ግዙፍ ጠላት ድህነታችን ስለሆነ እያንዳንዱ ዜጋ በቅድሚያ ሊዋጋው የሚገባው ይህ ንኑ ክፉ ጠላት ነው።

ሀሉፍ፣ ድህነትን የምንዋጋው እንዴት ነው?

አባቤ፣ ድህነትን የምንዋጋውም በመማርና የሥራ ፍቅር በማዳበር ነው። የመን ግሥትና የሕዝብ ሀብትን እንዳይባክን በመጠበቅ ድህነትን ማሸነፍ ይቻላል። የአካባቢያችሁ ቧንቧ ተሰብሮ ውሃ ሲፈስ ለሚመለከተው ክፍል ማሳወቅ። የመንገድ ዳር አምፖሎችን ያለመስበር። የእሣት አደጋ ሊያስከትሉ ከሚችሉ ተግባራት መራቅ። አካባቢን በንፅህናና

በጥንቃቄ መንከባከብ ከእናንተ ይጠበቃል።

ደጮ፣ አባቤ ከዛሬ ጀምሮ ሀገራችንን ለመውደድና የመከራንን ሁሉ ተግባራዊ ለማድረግ ቃል እንገባለን።

ሁሉም በአንድ ድምጽ፣ አዎን አባባ ሁላችንም በአንድነት ቃል እንገባለን።

አባቤ፣ እደጉልኝ! እደጉልኝ! ጎበዝ ተማሪዎች ሁኑልኝ ልጆቼ። የዛሬ አበባዎቻችን የነገ የሀገራችን ፍሬዎች እና ንተ ናችሁ።

መልመጃ 2

ከላይ የቀረበውን ውይይት መነሻ በማድረግ የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. በአባቤና በእነደጮ ውይይት መሠረት የሀገር ፍቅር ማለት ምን ማለት ነው?
2. የሀገር ፍቅር መገልጫ ሲሆኑ የሚችሉ ተጨማሪ ሃሳቦችን ዘርዘሩ።
3. የሀገር ድንበር በሠራዊትና በሕዝብ እንደሚጠበቀው ሁሉ የሀገር ሀብትም ከብክነት ሲጠበቅ ድህነት ስቅም አይኖረውም። በእነዚህ ሁለት ሃሳቦች ላይ ከክፍል ንደኛቻችሁ ጋር ተወያይባቸው።

ሀገሩን የሚወድ ዜጋ ሁሉ ለሀገሩ ያለውን ፍቅር በተግባር ማሳየት አለበት። የሚከተሉትን የሀገር ፍቅር መገለጫ ባህርያት በተግባር ላይ ማዋል ከእያንዳንዱ ዜጋ ይጠበቃል።

- ኢትዮጵያ ሀገራችን መተኪያ የሌላትና በታሪኳ የኮራች መሆኗን መገንዘብና የበለጠ እንድታድግ አስተዋጽኦ ማድረግ።
- ሕዝብን ሊጠቅም የሚችል ሥራ መስራት።
- ሀገርን ከሚጎዱ ተግባራት መራቅ።

- የሌሎችን ባህል፣ ቋንቋ፣ እምነትና አመለካከት በማክበር፣ በመቻቻልና በሰላም አብሮ መኖር።
- የበለፀጉ ሀገሮች ከደረሱበት ደረጃ ለመድረስ ጠንክሮ መሥራት።

5.2 የሀገር ፍቅርን የሚጉዱ አፍራሽ ተግባራት

- ከራስ በላይ ነፋስ።
- “እኔ ከሞትኩ ስርዶ አይብቀል”
- የአባትህ ቤት ሲዘረፍ አብረህ ዝረፍ።
- ጉቦና ሌባ በር አይወድም።

ከዚህ በላይ ያሉት ምሳሌያዊ አነጋገሮች ምን መልእክት እንደሚያስተላልፉ ግለጹ።

አብራር ቀስቶ

የዕውቀቱ ወገኔ ትምህርት ቤት ተማሪዎች በጉብዝ ናቸው የታወቁ ናቸው። ትምህርት ቤቱ በ8ኛ ክፍል ሀገር አቀፍ ፈተና ውጤትም ለሦስት ተከታታይ ዓመታት ከአካባቢው ትምህርት ቤቶች አንደኛ ወጥቷል። የተማሪዎቹ ጉብዝና በትምህርት ብቻ ሳይሆን በፀባይም የተመሰገኑ ናቸው። አብራር “ቀስቶ” የዚህ ትምህርት ቤት ተማሪ ነው።

አብራር “ቀስቶ” በትምህርት ቤቱ የሚታወቀው እንደ ንደኞቹ በትምህርቱ ጉብዝናና በፀባይ መልካምነት ሳይሆን በአስቸጋሪ ባህርይ ይው ነው። ተማሪዎቹ “ቀስቶ” ብለው የቅጽል ስም የሰጧቸው አባቱ መምህር ሃይደር የዕውቀቱ ወገኔ ትምህርት ቤት መምህር ናቸው። አብራር በአባቱ በመምህር “ቀስቶ” እየተመካ በትምህርት ቤቱ ውስጥ ብዙ ጥፋት አጥፍቷል። ለምሳሌ፣ ከትምህርት ቤቱ ቤተ መጻሕፍት አባቱ የተዋሰኑትን መጻሕፍት ገዎች እየባዘቀ ይወስዳል።

ከአባቱ ከመምህር “ቀስቶ” የፈተና ጥያቄዎች እየሠረቀ ለስምንተኛ ክፍል ተማሪዎች ሲሸጥ ተገኝቷል። እንዲያውም አንድ ጊዜ ለአክሱቱ

ልጅ ለዘይነብ የፈተና ጥያቄዎች ሠርቆ ሰጥቷታል። በክፍል ውስጥም የተማሪዎችን ዕቃ እየሰረቀ መውሰዱም ተረጋግጧል። የትምህርት ቤቱን ሁንባ ሰብሯል። በክፍላቸው ውስጥ ያለውን አምጋፊ በወንጭፍ መስበሩም ተደር ሰበታል።

በትምህርት ቤቱ ጓሮ የተተከለውን የአትክልት ማሣ የአካባቢው ከብቶች ጉብተው ሲያበላሹት አያገባኝም ብሎ ከፍተኛ ጥፋት እንዲደርስ ምክንያት ሆኗል። የአብራር “ቀስቶ” ባህርይ ከዕለት ዕለት መበላሸት ያሳሰባቸው የክፍል ንደኞቹ ጥፋቱን ሁሉ ዘርዘረው ለርዕሰ መምህራቸው ለማቅረብ ከስምምነት ላይ ደረሱ።

ሥዕል 5.3 ጉብረትን ማበላሸት የሀገር ፍቅር ካለው ዜጋ አይጠበቅም

መልመጃ 3

ምንባቡን መሠረት በማድረግ የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. የአብራርና ቀስቶ የክፍል ንደኞች ስርዕሰ መምህሩ ለማቅረብ የተሰማሙባቸው ጥፋቶች በየትኛኛ ርዕሰ ጉዳዮች ዙሪያ ሲጠቃሰቡ ይችላሉ። በ(✓) ምልክት አመልክቱ።
 - ሀ. በጉቦና በዝምድና ውስታ _____ መዋል።

- ሰ. የሕዝብን ንብረት ማጥፋት _____ ::
- ሐ. በክፍል ውስጥ በሚያሳዩው የጥፋት ተግባራት _____ ::
- መ. በምን ተገረኝነት ጥፋትን አይቶ ማለፍ _____ ::
- ሠ. የአካባቢውን ሕዝብ አስማክበር _____ ::

- 2. የአብራር አባት የመምህር ሃይደር ጥፋቶች ሲሆኑ የሚችሉ ሦስት ምክንያቶችን ጥቀሱ::
- 3. የአብራር “ቅስቶ” ያልተገቡ ባህርዎት የሀገር ፍቅርን ሲጉዳ የሚችሉ አፍራሽ ተግባራት መሆን ወይም ያስመሆናቸውን ከአስተማሪዎችህ ጋር ተወያይበት::

5.3 የጋራ መገልገያ መሣሪያዎች ምንነት

5.3.1 በቤት ውስጥ የሚገኙ የጋራ መገልገያ መሣሪያዎች

- በቤታችሁና በአካባቢያችሁ የሚገኙትን የጋራ መገልገያዎች ዘርዝሩ?

የጋራ መገልገያ መሣሪያዎች የሚባሉት ከአንድ በላይ ለሆኑ ሰዎች፣ ወይም ቡድኖች አገልግሎት የሚሰጡ ቁሳቁሶች ናቸው። የጋራ መገልገያ መሣሪያዎች ግለሰቦችን ብቻ ሳይሆን በርካታ ሰዎችን ያገለግላሉ።

ከግል መሣሪያዎች በተጨማሪ የሰው ልጆች ሁሉ የሚኖሩት የጋራ መሣሪያዎችን እየተጠቀሙ ነው። የአንድ ቤተሰብ አባላትም በጋራ የሚገለገሉባቸው መሣሪያዎች አሏቸው። እነዚህ መሣሪያዎች፣ አልባሳት፣ መጻሕፍት፣ የመመገቢያና የማብሰያ ቁሳቁሶችና የንጽህና መጠበቂያዎች ሊሆኑ ይችላሉ። እነዚህ የጋራ መገልገያዎች በሁሉም የቤተሰብ አባላት በጥንቃቄ ሊጠበቁ ይገባል።

አንዱ የቤተሰብ አባል ጥንቁቅ፣ ሌላው ደንታቢስ ከሆነ የቤተሰብ አባላት ሰላም ይናገሩ።

ጋል። በግዴላሽነት የተሰበረውን ዕቃ ለማስጠገን ወይም ለመተካት የሚወጣው ተጨማሪ ወጪ የቤተሰብን ባጀት ያናጋል። ስለዚህም እያንዳንዱ የቤተሰብ አባል ለጋራ መገልገያ መሣሪያዎች ተገቢውን ጥንቃቄ ሊያደርግ ይገባል።

መልመጃ 4

የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ፡፡

1. የጋራ መገልገያ መሣሪያ ማለት ምን ማለት ነው?
2. በቤት ውስጥ የሚገኙ የጋራ መገልገያ መሣሪያዎችን ዘርዝሩ።

5.3.2 በትምህርት ቤት የሚገኙ የጋራ መገልገያ መሣሪያዎች

- በትምህርት ቤት ውስጥ የሚገኙ መሣሪያዎችን ዘርዝሩ።

ሥዕል 5.4 የጋራ መገልገያ መሣሪያዎች

“ከዚህ ከማይሞተው የሰው ልጅ ማደጊያ ሥፍራ ግብ!” የሚልጥቅስ በብዙ ትምህርት ቤቶች መግቢያ በር ላይ ተጽፎ ይገኛል። ትምህርት ቤት ሕያው የሆነ የጥበብ መፍለቂያ ሥፍራ ነው። በዚህ የትምህርት ተቋም ውስጥ በርካታ የጋራ መገልገያዎች ይገኛሉ።

እያንዳንዱ ተማሪ የትምህርት ቤቱ መገልገያ መሣሪያዎችን በጥንቃቄ የመያዝ ኃላፊነት አለበት።

ወንበሮችና ጠረጴዛዎች ቢሠበሩ ጉዳቱ የጋራ ነው። የመጻፍ ሰነድ በጥንቃቄ ካልተጠበቁ ተማሪው ህመምተኛ ይሆናል። ተማሪው ሲታ መም ደግሞ ወላጅና መንግሥት ለህክምና ወጭ ማውጣት ይጠበቅባቸዋል። ንጽህና የጎ ደለው የመማሪያ ክፍል በተማሪው የትምህርት አቀባበል ላይ ተፅዕኖ ያሳድራል። ትምህርት ቤት የትናንትን፣ የዛሬንና የነገን ትውልድ የሚያስተሳስር የዕውቀት ማዕከል ስለሆነ የትምህርት ቤት የጋራ መገልገያዎች በጥንቃቄ ሊያዙ ይገባል።

5.3.3 ስጋራ መገልገያ መሣሪያዎች ሲደረጉ የሚገቡ ጥንቃቄዎች

- ስጋራ መገልገያ መሣሪያዎች ጥንቃቄ ማድረግ ለምን ያስፈልጋል?

በቤት ውስጥ የምንገለገልባቸውን መሳሪያዎች የሚያሟሉልን ወላጆቻችን ናቸው። የአካባቢያችንንና የትምህርት ቤት መሣሪያዎችን የሚያሟሉልን ደግሞ ሕዝብና መንግሥት ናቸው። ከሕዝብ የሚሰበሰብ ግብር እና ቀረጥ ስጋራ መገልገያዎቻችን ማሟያ ነት ይውላል።

እያንዳንዱ ዜጋ እነዚህን የጋራ መገልገያ መሣሪያዎች በጥንቃቄና በንፅህና ሊይዝ ይገባል። የቆሻሻ መድፊያ ገንዳ በንጽህና ካልተጠበቀ ነዋሪው በጤና ችግር ይጎዳል። የመብራት፣ የስልክና የውሃ መስመሮች ከጥንቃቄ ጉድለት ቢበላሹ ተጎጂው ሕዝቡ ነው።

ከሀገሪቱ ድህነት አንጻር አላስፈላጊ ወጭዎች ድህነታችንን ያባብሱታል። በመሆኑም እያንዳንዱ ዜጋ ስጋራ መገልገያ መሣሪያዎች ተገቢውን ጥንቃቄ ማድረግ ይጠበቅበታል። የሕዝብ መገልገያ መሣሪያዎችን ያበላሽም በሕግ ይጠየቃል።

መልመጃ 5

በሚከተሉት ጥያቄዎች ላይ ተወያዩ።

1. የግል መገልገያዎች ከሆኑት መካከል ስራቱን ዘርዘሩ።
2. በምትኖሩበት አካባቢ ሕዝቡ በጋራ ከሚገ ሰገልባቸው መሣሪያዎች መካከል ሦስቱን በመዘርዘር ስለ አደዳዳቸው በቡድን ተወያዩ።
3. የተሰበረ ወይም የተበላሸ የትምህርት ቤታቸው ንብረት ካለ በመሰበረ ምክንያት ያስከተለውን ጉዳት በተመለከተ ተወያዩበት።

5.4 ከድኅነትና ከኋላቀርነት መላቀቅ

5.4.1 የድኅነትና የኋላቀርነት መገለጫዎች

ልጅ “እንጀራ! እንጀራ!” እናት “የለም! የለም!” ድኅነት ክፉ ነው ጠግቦ መብላት የለም።

(ሕዝባዊ ግጥም)

- ግጥሙ የድኅነትን አስከፊነት እንዴት እንደገለጸ ተወያዩበት?

ድህነት የሚባለው፣ ምግብ፣ ልብስ፣ መጠለያና ሌሎች ለሕይወት አስፈላጊ የሆኑ መሠረታዊ ነገሮችን በተሟላ ሁኔታ አለማግኘት ነው። ኋላቀርነትም በእድገት የበለፀጉ ሀገራት የደረሱበት የአመራረት፣ የአሠራርና የአኗኗር ደረጃ ላይ አለመድረስ ነው።

ሀገራችን ደሃ ከሚባሉ ሀገሮች ተርታ የምት መደብ ናት። የድኅነታችን መንስዔ ከሆኑት አንዱ ተግተን ያለመሥራታችን ነው። ድህነት ሁል ጊዜም የሌሎች ጥገኛ ያደርጋል። ድኅነት ለተመጽዋችነት ይዳርጋል። ደሃ ሕዝብ በተፈጥሮና በሰው ሠራሽ አደጋዎች በቀላሉ ይጠቃል።

በቤተሰባችሁና በአካባቢያችሁ ያሉ ሰዎችን ልብ ብላችሁ ብታስተውሉ አንዳንድ ልጆች ከቤተሰባቸው ድህነት የተነሳ ትምህርት ለመማር አይችሉም። ብዙ ልጆች ተገቢና ተመጣጣኝ ምግብም አያገኙም።

በድኅነት የተጠቃ ሕዝብ ኑሮው የተጎሳቆለ ይሆናል፤ የጤና ችግርም ይኖርበታል። በእነዚህም ምክንያት በበቂ ሁኔታ ማምረት ስለማይቻል ድህነት ይንጠራል።

መልመጃ 6

የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. በድኅነት ምክንያት መማር ያልቻሉ ልጆች አዋጣቸው ምን እንደሚመስል ተወያይበት።
2. የድህነትና የኋላቀርነት መገለጫዎች ከሆኑት ነገሮች መካከል ሦስቱን ጥቀሱ።

5.4.2 ከድኅነትና ኋላቀርነት ስመላቀቅ የመፍትሔ ርምጃዎች

- ከድህነትና ከኋላቀርነት ለመላቀቅ የመፍትሔ እርምጃዎች ናቸው የምትሏቸውን ዘርዝሩ።

ከድኅነትና ኋላቀርነት ለመላቀቅ ዋናው መፍትሔ ተግባራዊ መሥራት ነው። ከፍተኛ ዕድገት ላይ ለመድረስ የዜጎች የሥራ ፈጣሪነትና ሥራ ወዳድነት አስፈላጊ ነው። በሀገራችንም እየታየ ያለው የዜጎች ለሥራ የመነቃቃት መንፈስ ጠንክሮ ሊቀጥል ይገባል። በመንግሥት የተዘጋጁ የልማት ፖሊሲዎችና ስትራቴጂዎች ዜጎችን ለሥራ የሚያነሳሱ ናቸው። ስለሆነም በስትራቴጂዎቹና በፖሊሲዎቹ ታግዘን ጠንካራ የሥራ ባሕልን አዳብረን ሀገራችንን ከድህነት ማውጣት እንችላለን።

መልመጃ 7

የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. በአካባቢያችሁ ከሚታዩ የልማት እንቅስቃሴዎች መካከል ሦስቱን ጥቀሱ።
2. በሀገራችን እየታየ ካሉት ፈጣን የልማት እንቅስቃሴዎች ውስጥ ሁለቱን ጥቀሱ።

5.4.3 የባን ፈቃደኝነት አገልግሎት

- የባን ፈቃደኝነት አገልግሎት ማለት ምን ማለት ነው?
- በባን ፈቃደኝነት የተሰማሩ ግለሰቦች ወይም ማህበራት በአካባቢያችሁ ምን ምን ተግባራት እያከናወኑ እንደሆነ ዘርዝሩ።

በፈቃደኝነት የተፈጸመ ባን ተገባር፤

በአንድ ሀገር የሚኖር አንድ ታዳጊ ወጣት ነበር። በወጣቱ መኖሪያ ቤት አካባቢ የሚያልፍ የባቡር ሀዲድ አለ። ይህ ወጣት ሁልጊዜ በባቡር ሀዲዱ ዳር ቆሞ እጁን እያውለበለበ ተጓጉሮችን በፍቅር ሰላም ስለሚላቸው መንገደኞች ሁሉ ይወዱታል። በተለይም ሁሉም የባቡር ሹፌሮች በሚገባ ስለሚያውቁት አንዳንዴ ትንንሽ ስጦታ እየወረወሩለት ያልፋለ።

አንድ ማለዳ ግን ይህ ታዳጊ ወጣት አስደንጋጭ ነገር ያያል። ከቤታቸው በታች ከሚገኘው ድልድይ ላይ የተዘረጋውን ሃዲድ የተሸከመው ድልድይ ፈርሶ ይመለከታል።

የባቡሩ መምጫ ሰዓት ደግሞ እየተቃረበ ነበር። ለባቡሩ ሹፌር የተፈጠረውን ችግር ቀድሞ ካልተናገረና ባቡሩ ካልቆመ በስተቀር ተሳፋሪው በሙሉ እንደሚያልቅ ያውቃል። ስለ ዚህም የለበሰውን ቀይ ሸሚዝ አውልቆ በእጁ በመያዝ የባቡሩን መምጣት መጠባበቅ ጀመረ።

ባቡሩም በአካባቢው እንደደረሰ ያ ወጣት ቀይ ሸሚዙን እያውለበለበ ከባቡሩ ጋር በመሮጥ ሹፌሩ ባቡሩን እንዲያቆም “እባክህ አቁም፣ ድልድዩ ተሰብሯል” እያለ መጮህ ጀመረ። የባቡሩ ሹፌርና መንገደኞቹ ግን እንደወትሮው ሠላምታ የሚሰጣቸው መስጊቸው እጃቸውን እያውለበለቡ ሰላምታ ሰጡት። ልጁም እያለቀሰ በመሮጥ ሸሚዙን እያውለበለበ ቢጮህ ማንም ጭንቀቱን ሊረዳለት አልቻለም።

በመጨረሻም ባቡሩ ወደ ፈረሰው ድልድይ እየተጠጋ ሲሄድ ልጁ ባቡሩን በእጁ እየደበደበ ለማስቆም ሲሞክር አደናቅፎት በባቡሩ ሥር በመውደቁ ባቡሩ ጨፍልቆ ገደለው። ይህንን ሁኔታ በመስታወት ይከታተል የነበረው የባቡሩ ሹፌር ባቡሩን ቀስ ብሎ ካቆመ በኋላ በልጁ ድርጊት ተናዶና ተቆጥቶ ወርዶ ሁኔታውን ሲያጣራ ለካንስ ያ ታዳጊ ወጣት ለሕይወቱ ሳይሳሳ ራሱን አሳልፎ የሰጠው የባቡሩ ተሳፋሪዎች እንዳያልቁ ነበር።

(በብዙ ሀገሮች የሚነገር ጣፋጭ ታሪክ)

መልመጃ 8

ምንባቡን መሠረት በማድረግ የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. ምንባቡ ስለ ታዳጊው ወጣት በግ ተግባር ምን ያስተምራል?
2. ልጁ ያንን ተግባር ባደፈጸም ኖሮ ምን ሁኔታ ሲከሰት ይችል ነበር?
3. እንደ ባለታሪኩ ዓይነት መልካም ልጆች ስሌላው ጥቅም ሲሰጥ ሕይወታቸውንም ይሰጣሉ። እናንተስ በሕክባቢያችሁና በትምህርት ቤታችሁ ውስጥ በበጎ ፈቃደኝነት የሕቅማችሁንና የችሎታችሁን ያህል ታበረክታላችሁ? ተወያዩበት።

በጎ ፈቃደኝነት በራስ ተነሳሽነት ሌሎችን ለመርዳት የሚደረግ ጥረት ነው። በበጎ ፈቃደኝነት አገልግሎት ዜጎች ሁሉ ሊሳተፉ ይገባል። የበጎ ፈቃድ አገልግሎት ከልጅነት ዕድሜ ጀምሮ መዳበር የሚገባው መልካም ተግባር ነው። ማንም ሰው በበጎ ፈቃደኝነት አንድ ተግባር እንድንፈጽም ላያዘን ይችላል። ወገኖችን ለመርዳት ስሜታችን ለበጎ ሥራ የተነቃቃ ሊሆን ይገባል።

አንዳንድ ሰው በገንዘብ፣ አንዳንድ ሰው በዕውቀቱ ወይም በምክሩ በጎ ተግባራት ሊፈጸም ይችላል። ለምሳሌ፣ በአካባቢያችን ያሉ ችግሮችንና ህመማችንን ልንረዳ እንችላለን። በትምህርት ቤታችን ግቢ ውስጥም የተጓደሉ ነገሮችን ለማሟላት በበጎ ፈቃደኝነት አቅማችን የፈቀደውን አስተዋፅኦ ማበርከት እንችላለን።

መልመጃ 9

የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. በጎ ፈቃደኝነትን ለማገልበት ምን መደረግ አስበት?
2. በምትኖሩበት ሕክባቢ በበጎ ፈቃደኝነት ተግባር ላይ የተሰማራ ሰዎች ያከናወኑትን ተግባር ግለጹ?

5.5 ዜግነት

5.5.1 የዜግነት ምንነት

ሰው በሀገሩ፣ ሰው በወንዙ ሲበላ ሣር ሲበላ መቅመቆ፣ ይከበር የለም ወይ ማንነቱ ታውቆ። (ሕዝባዊ ግጥም)

- ይህ ሕዝባዊ ግጥም ምን መልዕክት እንደሚያስተላልፍ ከመምህራችሁ ጋር ተወያዩበት።

ዜግነት ማለት የአንድ ሀገር ሕጋዊ አባል መሆን ማለት ነው። አንድ ሰው የአንድ ሀገር ዜጋ ሲሆን የሀገሩ መንግሥት ለሚያወጣው

ሕግና ሥርዓት ተገባር ነው። በዜግነቱም ሕገ-
በሚደነግጋቸው መብቶች መላ በመላ ተጠ
ቃሚ ሲሆን ግዴታውንም በአግባቡ መወጣት
ይጠበቅበታል። አንድ ዜጋ በማንኛውም የሀ
ገሩ ጉዳይ በግንባር ቀደምትነት ተሳታፊ
መሆን ይጠበቅበታል።

ሀገሩንና ሕዝቡን ከሚጎዱ ድርጊቶችም ራሱን
መጠበቅ ይኖርበታል። ጉዳት ሊያደርሱ የሚ
ችሉ ሰዎችንና ድርጊቶችንም በጽናት ሊቃ
ወም ይገባል። ችግሮች ሲፈጠሩም ለሕግ አካ
ላት በፍጥነት የማሳወቅ የዜግነት ግዴታና ኃላ
ፊነት ነው።

መልመጃ 10

የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. ዜግነት ምንድን ነው?
2. ከአንድ ኢትዮጵያዊ ዜጋ ምን ምን የዜግነት ተግባራት ይጠበቃሉ?
3. “ሀገሪ ስእኔ ምን አደረገችልኝ ሳይሆን እኔ ስሀገሪ ምን አደረገሁላት ብለህ ጠይቅ” የሚለው አባባል ምን መልዕክት ያስተሳልፋል።

5.6 ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማ

5.6.1 የብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማና የብሔራዊ የሕዝብ መዝሙር ምንነትና አስፈላጊነት

ስዕል 5.5 ተማሪዎች በሰንደቅ ዓላማ ሥነ ሥርዓት ላይ

- ፎቶግራፉ የሚያስተላልፈው መልዕክት ምንድን ነው?

ሠራዊትና ጓደኞች

ሠራዊትና ሦስቱ ጓደኞቹ የኅብረት አምባ ሆኖ ደረጃ ትምህርት ቤት የአምስተኛ ክፍል ተማሪዎች ናቸው። አራቱ ጓደኞቻቸው በትምህርት ቤት ውስጥ ያልተገባ ባህርያት በማሳየታቸው ብዙ ጊዜ ተቀጥተዋል። በተለይም ጥዋት ጥዋት ትምህርት ከመጀመሩ አስቀድሞ በሚደረገው የሰንደቅ ዓላማ ማውጣት ሥነ ሥርዓት ላይ በሰልፍ ላይ እየረበሹ አስቸግረዋል። አንዳንድ ቀን ተማሪዎች ብሔራዊ የሕዝብ መዝሙር ሲዘምሩ አራቱ ጓደኞቻቸው ሌላ መዝሙር በመዘመር ረብሸዋል። ሌላ ቀን ደግሞ በሰልፍ ላይ የቆሙትን ተማሪዎች እየተነኩሱ ሁከት ፈጥረዋል።

ይህን መሰሉን የአራት ጓደኞቻቸው ረብሻ በተደጋጋሚ ያስተዋሉት የትምህርት ቤቱ የሥነዜጋና ሥነምግባር ትምህርት ክበብ ተወካይ ተማሪዎች አራቱን ተማሪዎች አቅርበው አነጋገሯቸው። ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማና ብሔራዊ መዝሙር የአንድ ሉዓላዊ ሀገር ክብርና መገለጫ ስለሆኑ ተገቢ አክብሮት ሊሰጣቸው እንደሚገባ በጥሩ ሁኔታ አስረዷቸው። ከብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማና መዝሙር በስተጀርባ በየዘመናቱ ታላላቅ ጠቃሚ ሀገራዊ ታሪኮች መፈጸማቸውንም አስገንዘቧቸው።

በተለይም የሀገራችንን ብሔራዊ ክብርና ሉዓላዊነት ለማስጠበቅ ጀግኖች አባቶቻችን ሰንደቅ ዓላማችንን በማስቀደም የከፈሉትን የአካልና የሕይወት መስዋዕትነት እየዘረዘሩ አስረዷቸው። ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማ በስፖርት አደባባዮችና በዓለም አቀፍ መድረኮች ላይ ሲውለበለብ ለተመልካች ታላቅ ትርጉም እንደሚያስተላልፍ በርካታ መረጃዎችን በመዘርዘር ሊያስረዷቸው ሞክሩ።

ከዚህ መሰሉ ሰፊ ውይይት በኋላ አራቱ ወጣቶች ስህተታቸውን አምነው ይቅርታ በመጠየቅ ይህንን የመሰለ ስህተት እንደማይደግሙም ቃል ገቡ።

ቀደም ብለው በሰንደቅ ዓላማ አወጣጥ ሥነሥርዓት ላይ ስለፈጸሙት ያልተገባ ስህተትም የትምህርት ቤቱን ተማሪዎች በሙሉ በሰልፍ ላይ ይቅርታ እንደሚጠይቁ ቃል ገቡ።

መልመጃ 11

በምንባቡ መሠረት የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልሱ።

1. አራቱ ጓደኛዎች በሰንደቅ ዓላማ አወጣጥ ሥነ-ሥርዓት ወቅት ከሚፈጽሙት ያልተገባ ተግባራት ምን ተረዳችሁ?
2. እንደዚህ ዓይነት ተማሪዎች በእናንተ ትምህርት ቤት አሉ? ካሉስ በሰንደቅ ዓላማ አወጣጥ ሥነ-ሥርዓት ወቅት የሚፈጽሙት ጥፋት ምን ይመስላል?
3. የትምህርት ቤቱ የሥነዜጋና ሥነምግባር ትምህርት ክብብ አባላት ከፈጸሙት ተግባር ምን ተማራችሁ?
4. ከትምህርት ቤታችሁ ውስጥ ሰንደቅ ዓላማንና ብሔራዊ መዝሙርን አስመልክቶ ተማሪዎች ተገቢ እውቀት እንዲኖራቸው ምን ቢደረግ ይጻጻል?

የአንድ ሀገር ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማ በብሔራዊ ምልክትነቱ ላቅ ያለ ትርጉም አለው። ለምሳሌ ዜጎች ሁሉ ቁም ነገር ላለው ሀገራዊ ጉዳይ እንዲተባበሩና እንዲነሳሱ ታላቅ ጠቀሜታ አለው። ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማ ነፃነትን፣ ጀግንነትን፣ መደጋገፍን፣ የሉዓላዊነት ክብርን የሚወክል ተምሳሌት ነው።

የኢትዮጵያ ሕዝብም ሀገሩን ከሰንደቅ ዓላማው ለይቶ እንደማያይ በባሉም ደሁን በክፉ ታሪካዊ ወቅቶች አስመስክሯል። የመንግሥት ሥርዓቶች እንኳ አስከፊና ጨቋኝ በሆኑበት ወቅት ሕዝቡ ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማውን በማስቀደም በጨቋኝ ሥርዓቶችና የሥርዓቱ አራማጆች ላይ ዘምቶ ነፃነቱን አውጇል። ለሰንደቅ ዓላማው ክብር ሲልም የሕይወትና የአካል መስዋዕትነት በመክፈል የውጭ ወራሪዎችን አሳፍሮ መልሷል።

ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማችን በትምህርት ቤቶች ውስጥ፣ በመንግሥትና በግል ተቋማት፣ በቤተ እምነቶች፣ በየሀገሩ ባሉ የኢትዮጵያ ኤምባሲ ጽ/ቤቶች፣ በታላላቅ የመንግሥታት ስብሰባዎች፣ በስፖርት ሜዳዎች፣ በጦር ሜዳ ወዘተ በብሔራዊ መዝሙራችን እየታጀበ ሲውለበለብ ሀገርን ከመወከል ጉን ለጉን ብሔራዊ ስሜትን በከፍተኛ ሁኔታ ያነሳሳል።

ሕዝባዊነትን፣ የብሔሮች፣ የብሔረሰቦችንና የሕዝቦችን ድንቅ ባህልና የአኩሪ ቅርሶች ባለቤትነትን፣ የታደልነውን የተፈጥሮ ፀጋና ጀግንነታችንን አጉልቶ የሚያሳየው ብሔራዊ መዝሙራችንም ሰንደቅ ዓላማችን በሚውለበለብበት ወቅት ሲዘመር የሀገራችንን ሉዓላዊነት ክብር ከፍ ያደርጋል።

መልመጃ 12

በሚከተሉት ጥያቄዎች ላይ ተወያዩ።

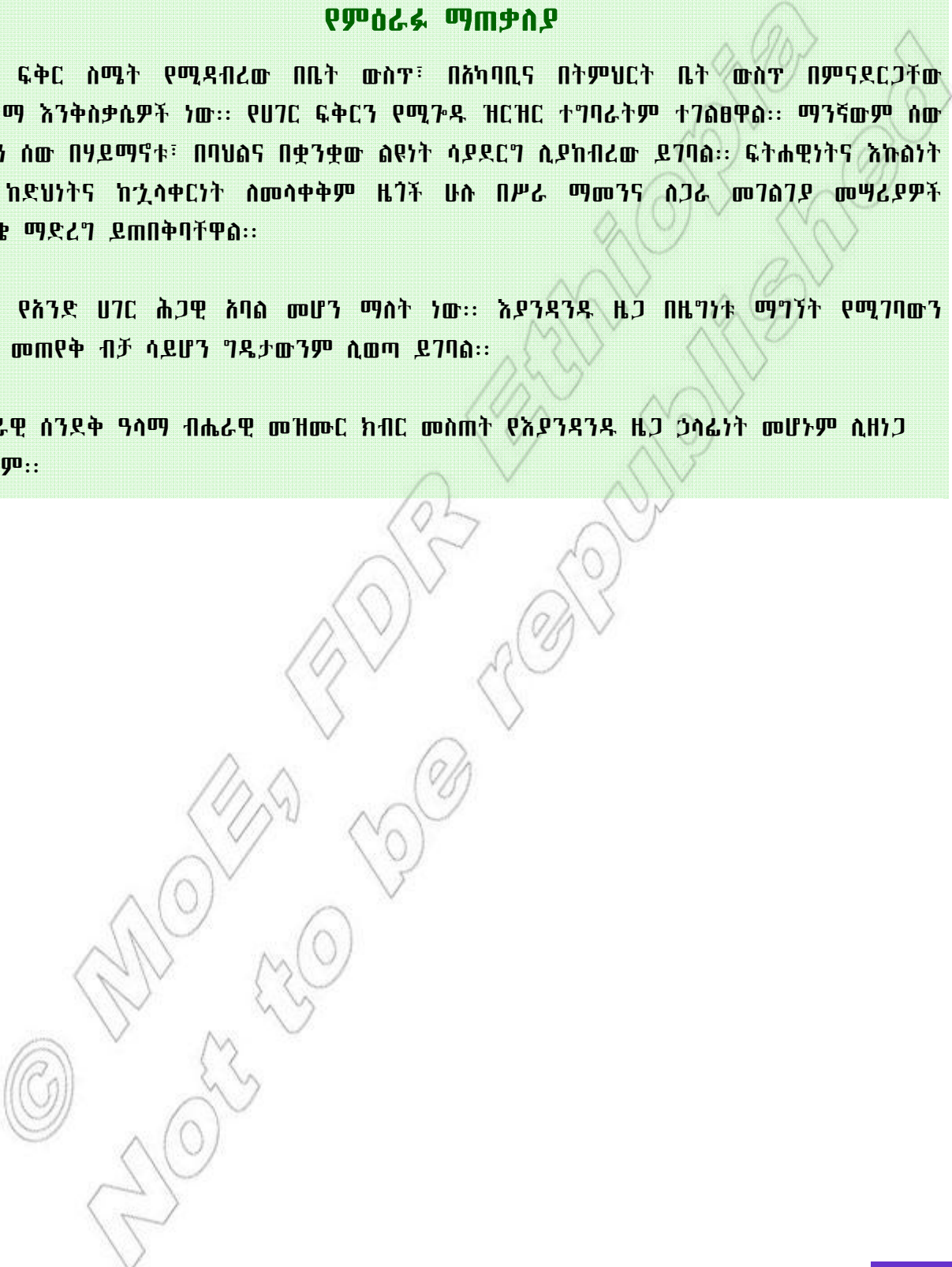
1. ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማ ሀገርን ይወክላል ሲባል ምን ማለት ነው?
2. «የኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ በደል ሲውለበለብ የተሰማኝ ደስታ» በሚል ርዕስ የየግላችሁን ገጠመኛች በማስታወስ ሰንደቅዎችሁ ንገሯቸው።
3. በትምህርት ቤታችሁ ውስጥና በአካባቢ ያችሁ የሚውለበለቡ ሰንደቅ ዓላማዎችን በተመለከተ ስለአደዳቸው አጭር የጽሑፍ ዘገባ በማቀረብ ተወያይበት? ሰንደቅ ዓላማው በጥሩ ሁኔታ ተደዳል ወይንስ ከእርጅና የተነሳ ተጉላቁሷል? ይህንን መሰሉ ድርጊትስ አግባብ ነው ትላላችሁ?

የምዕራፍ ማጠቃለያ

የሀገር ፍቅር ስሜት የሚዳብረው በቤት ውስጥ፣ በአካባቢና በትምህርት ቤት ውስጥ በምናደርጋቸው ውጤታማ እንቅስቃሴዎች ነው። የሀገር ፍቅርን የሚገዙ ዝርዝር ተግባራትም ተገልጸዋል። ማንኛውም ሰው ሌላውን ሰው በሃይማኖት፣ በባህልና በቋንቋው ልዩነት ሳይደርግ ሲያከብረው ይገባል። ፍትሐዊነትና አክልነት ሰፍኖ ከድህነትና ከኋላቀርነት ስመሳቀቅም ዜጎች ሁሉ በሥራ ማመንና ስጋራ መገልገያ መሣሪያዎች ጥንቃቄ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል።

ዜግነት የአንድ ሀገር ሕጋዊ አባል መሆን ማለት ነው። እያንዳንዱ ዜጋ በዜግነቱ ማግኘት የሚገባውን መብት መጠየቅ ብቻ ሳይሆን ግዴታውንም ሲወጣ ይገባል።

ሰብሐራዊ ሰንደቅ ዓሳማ ብሔራዊ መዝሙር ክብር መስጠት የእያንዳንዱ ዜጋ ኃላፊነት መሆኑም ሲዘነጋ አይገባም።

የምዕራፍ ቀስፍ ቃላት

ሕገ መንግሥት፣	ዓለማዊ መብቱ፣ ጥቅሙና ክብሩ የተጠበቀበት ነጻ ሀገር።
ጉዞ፣	ሴሳውን ሰው አስአግባብ በመጥቀም የሚገኝ ማንኛውም ዓይነት ያልተገባ ጥቅም።
ሕዝባዊ ግጥሞች፣	ከትውልድ ትውልድ በቅብብሎስ የመጡና ደራሲያቸው የማይታወቅ ግጥሞች።
አርበኛ፣	ሀገር በመከላከል፣ በተሰማራበት መስክ ውጤታማ ሥራ በመሥራት፣ የታወቀ ሰው።
ሠርዶ ሣር፣	ባለ አንን መሬት ለመሬት ተሳቢ ሣር።
መቅመቅ፣	ጨው ጨው የሚል ጣዕም ያለው የዕልዋት ዓይነት። በአንዳንድ አካባቢዎች ከሣር ዝርያ ጋር ይመድቡታል። በአንዳንድ የሀገራችን ክፍልም መቅመቅ የሚባለው እርድ እየተባለ የሚጠራው የቅመም ዓይነት ነው።
ግብር እና ቀረጥ፣	ከንግድ፣ ከፍጆታና ከመገልገያ ንብረቶች ጋር በተያያዘ መንግስት ከድርጅቶች፣ ከተቋማትና ከዜጎች ለሰማት ሥራ እንደ ገቢያቸው መጠን የሚሰበስው ገንዘብ።
ፖሊሲ፣	ለአንድ ተግባር አፈፃፀም መንግሥት የሚያወጣው መመሪያና ደንብ።
ስትራቴጂ፣	ለአንድ ተግባር ክንውን መንግሥት የሚነድፈው የአፈፃፀም መመሪያ።
መገናኛ ብዙሃን፣	ሬዲዮ፣ ጋዜጣ፣ ቴሌቪዥንና ሌሎች የመረጃ ማግኛ ምንጮች።

የምዕራፍ የክስሳ ጥያቄዎች

ቀጥሎ የቀረቡትን የክስሳ ጥያቄዎች በደብተራችሁ ላይ ገልብጣችሁ ሥሩ።

I. የሚከተሉት ዓረፍት ነገሮች ትክክል ከሆኑ «አውነት» ስህተት ከሆኑ «ሀሰት» በማለት መልሱ።

1. የብሔሮች፣ የብሔረሰቦችና የሕዝቦች ባህል ሳይበላለጥ ሁሉም በእኩልነት መታየት አለበት።
2. ዜጎች ቢያልፉም ሀገር ግን ነዋሪ ነች።
3. የትምህርት ቤታችን ንብረት ቢባክን የሚጎዳው መንግሥት ብቻ ነው።
4. ጉቦኝነት ራስን ከችግር ለማላቀቅ የሚጠቅም መልካም ተግባር ነው።
5. በዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ዜጎች ሁሉ እኩል መብት የላቸውም።
6. ብሔራዊ ሰንደቅ ዓላማ የአንድ ሀገር ክብር መገለጫ ነው።

II. በ “ለ” ሥር የተዘረዘሩትን በ“ሀ” ሥር ካሉት ጋር አዛምዱ።

ሀ	ለ
1. ነፃ መንግሥት፤	ሀ. በራስ ተነሳሽነት የሚከናወን ተግባር።
2. ዜግነት፤	ለ. የሕዝቦች የማንነት መገለጫ።
3. ጉቦ፤	ሐ. ተገቢ ባልሆነ መንገድ የሚገኝ ጥቅም።
4. በጎ ፈቃደኝነት፤	መ. የአንድ ሀገር ሕጋዊ አባል መሆን።
5. ባህል፤	ሠ. ለዓላዊ።

III. ለሚከተሉት ጥያቄዎች ትክክለኛውን መልስ ምረጡ።

1. የብሔሮች፣ የብሔረሰቦችና የሕዝቦች እኩልነት የሚረጋገጠው እንዴት ነው?
 ሀ. በመገናኛ ብዙኃን ትምህርት ስለሚሰጥ፤
 ለ. ቋንቋቸው ብቻ ስለሚከበር፤
 ሐ. የራሳቸውን ክልል በመንግሥት ፈቃድ ስለሚያቋቁሙ፤
 መ. ያለምንም ተፅዕኖ የራሳቸውን ዕድል በራሳቸው ስለሚወስኑ።
2. አንድ ዜጋ የዜግነቱን ኃላፊነት የሚወጣው እንዴት ነው?
 ሀ. ለሀገሩ ሕገ መንግሥት ተገዢ በመሆን፤
 ለ. ዴሞክራሲያዊ መብቱ እንዲጠበቅ የሚፈለገውን ያህል እርሱም የሌላውን መብት ሲጠብቅ፤
 ሐ. ግዴታውን በመወጣት የሌላውን ሰው መብት በማክበር፤
 መ. ሁሉም መልስ ሊሆን ይችላል።
3. የጋራ መገልገያ መሣሪያ እንዲሆን የማይመረጠው የትኛው ነው?
 ሀ. የትምህርት ቤት ዴስክ፤
 ለ. የመኖሪያ ቤት ቴሌቪዥን፤
 ሐ. የጥፍር መቁረጫ ምላጭ፤
 መ. የአካባቢ የውሃ ቧንቧ።

- 4. ከሚከተሉት አንዱ ጉቦ ሊባል ይችላል፤
 - ሀ. ለጉቦብ ተማሪ የሚሠጥ ሽልማት፤
 - ለ. ጉዳይ ለማስፈፀም በሕጋዊ ደረሰኝ የሚከፈል ገንዘብ፤
 - ሐ. በዘመድ እርዳታ ሥራ መቀጠር፤
 - መ. በሥራ ልምድ አሸንፎ ሥራ መያዝ።

IV. የሚከተሉትን ባዶ ቦታዎች በትክክለኛ ቃል ወይም ሀረግ ሙሉ።

- 1. ሀገራችን ነፃ ሀገር ነች ስንል _____ ሀገር ነች ማለታችን ነው።
- 2. የሀገራችን ሕዝቦች ከሀገራቸው ሀብት እኩል _____ መሆን ይገባቸዋል።
- 3. _____ የማንነታችን መገለጫ ምልክት ነው።

V. የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባጭሩ መልሱ።

- 1. ዜግነት ምንድን ነው?
- 2. የጋራ መገልገያ መሳሪያ ማለት ምን ማለት ነው?
- 3. የሀገር ፍቅር እንዴት ይገለጻል?

